

Hedef 2023

İLKBAHAR 2009 / SAYI: 9 / FORUM İSTANBUL GENÇLİK DERGİSİ / ÜÇ AYDA BİR YAYIMLANIR

İstanbul'da
bir sürrealist
Salvador
Dali

Staj
yaparken
nelere **dikkat**
etmeli?

Filiz Akın

"Sarışın olmamdan dolayı seyircinin kalbinde taht kuran her türlü zorlukla karşılaşan kadın kahraman yerine, zengin kız rolleri itici gelebilirdi."

90'lar
unutulmayan
diziler...

Hakan Gürsu...
Çevrenin ödüllü koruyucusu

9
sayı

Türkiye'nin bilinmeyen: Zeynep Öztekin'le organik tarım
Feyzullah Yetgin'le dününden bugüne konut sektörü
Müjdat Altay: Türkiye bilişime gereken önemi veriyor
İdeallerimiz mi, seçimlerimiz mi? Mesleğim müzik...
Kriz ortamında son gelişmeler...
Ohan Karatoprak'la sağlıklı yaşamın sırrı...
Hız ve tutkunun beyaz perdesi: Snowbord
Çikolata tadında bir ülke: İsviçre
Forum İstanbul Gençlik Platformu Temsilcileri

Coca-Cola
KATKILARIYLA

Çevrenin ödüllü koruyucusu

HAKAN GÜRSU

Çevrenin gün geçtikçe kirlenmelere yol açan faktörlerle karşı karşıya kaldığı, yadsınamaz bir gerçek. Bunun için çok çeşitli sivil toplum örgütleri faaliyetlerini yürütürken diğer taraftan da tasarımcılar kaynakları en az kullanarak enerji üretiminde ve tüketiminde en yüksek faydaya ulaşmanın peşindedir. Hakan Gürsu ve ekibindeki tasarımcıların başansı da işte bu doğrultuda geliyor. 2007 yılında otoritelerce, 2040 yılının teknesi olarak değerlendirilmeyi başaran sıradışı ürün, "Volitan"ı tasarlayan ekip, susuz yangın söndürme aracı "Fire-Knight" ile de oldukça iddialı ilerliyor.

Yapmış olduğunuz volitan, susuz yangın söndürme aracı ve su kapalı tasarımlarıyla birçok prestijli ödüle sahip olduğunuz gibi aslında çevreye çok önemli katkıları olacak buluşlara da imza atmış oldunuz. Özellikle yenilebilir enerji kaynaklarının bir hayli revaçta olduğu günümüzde bu projelerin tam anlamıyla hayata geçmesiyle doğayı ne gibi tehditlerden, ne ölçülerde uzak tutmuş olacağız? Örneğin, karbon emisyonundaki azalmayı ne kadar etkileyecek, tarım sektöründeki su kullanımında ne kadar tasarruf yapılacak? Böyle bir araştırmanız da oldu mu acaba?

İnsanlığın karşılaştığı sorunlara çözüm arayışları tüm disiplinlerin belki

de değişmeyecek temel ilgi alanlarının en başında geliyor sanıyorum. Bu çerçevede bakıldığında güncel sorunlara yaratıcı, pratik ve etkili çözüm önerileri geliştirmenin son derece önemli bir çaba olduğu açık. Çevre sorunlarının 1970'li yıllardan itibaren dünyayı tehdit etmek olduğu bilincinin yaygınlaşmaya başlaması ile giderek hızlanan doğal kaynakların tüketildiği süreçler ile yeni bir kaos döneminin içine girildiği ve çözüm arayışlarının artmakta olduğu izlenmektedir.

Karbondioksit salınımı, ozon tabakasının incilmesi, fosil yakıtların aşırı tüketimi ve doğal kaynakların ivmelenecek tüketimi ile yaratılan çevre sorunları, yakın gelecekte dünyayı nicel ve nitel anlamda değiştirecek noktalara doğru sürüklenmektedir.

Bir tasarımcı olarak, gelecekte daha temiz bir dünya için neler yapabiliriz, sorusuna mesleki birikimler çerçevesinde çözüm aramanın keyifli sonuçları ile karşılaşmak, çalışmalarını ve ürün oluşumunu hızlandırmaktadır.

Karbondioksit salınımı, öncelikle ürün üzerinde azaltılabilecek bir karar gibi durmasına rağmen hali hazırda mevcut kullanılan binlerce ürün üzerinden gözüldüğünde farklı açılımları da içermeyi çağırılmaktadır. Bu çerçevede ağaçlandırmayı hızlandırmak, flora ve faunayı korumak bu salınım etkisini azaltmanın etkin ve pratik bir başka yöntemidir.

2007-2008 döneminde geliştirdiğimiz 4 farklı proje üzerinde, çevre sorunlarına getirdiğimiz alternatif bakış

İnsanlığın karşılaştığı sorunlara çözüm arayışları tüm disiplinlerin belki de değişmeyecek temel ilgi alanlarının en başında geliyor. Bu çerçevede bakıldığında, güncel sorunlara yaratıcı, pratik ve etkili çözüm önerileri geliştirmenin son derece önemli bir çaba olduğu açık.

açıları, fosil yakıt yerine alternatif enerji kullanımı, orman yangınlarını susuz söndürme arayışları, sürdürülebilir enerji kaynakları kullanan ürünler ve sulama sorunlarını azaltma çabaları ile ortaya çıkan tüm ürünler dünyanın beğenilmesine sunmuş, eserler farklı ve prestijli yarışmalarda defalarca ödüllendirilmiştir.

Ödülleri ses getirdi

Green Dot Award 2008 'de bir ilk olarak Türk tasarım ekibi, ulaşım başlığı altında; en çevreci ulaşım aracı dalında birinciliği "Volitan" projesi ile, ikinciliği çevreci ürün grubunda Aqua-Trip (su kapalı) projesi ile, kavramsal dalda mansiyon ödülünü Fire-Knight (susuz orman yangını söndürme aracı) projesi ile olmak üzere üç ayrı dalda birden ödül kazandı. Volitan, Tasarım Oscar'ları kabul edilen International Design Award 2007'de de büyük ödülü iki dalda (Dünyanın En İyi Deniz Aracı Ödülü, - 2007 Dünyanın En İyi Ulaşım Aracı Ödülü) Türkiye'ye getirmeyi başarmıştı. Volitan ODTÜ öğretim üyesi Dr. Hakan Gürsu başkanlığındaki DESIGNNOBIS ekibinin dünyada saygı uyandıran ürünü. Bir Türk tasarım ürünü olarak dünyada büyük ilgi uyandıran Volitan Projesi, Dünya Çevre Oscarları (Green Dot Award) kabul edilen bu yarışmada da ulaşım dalında büyük ödüle layık görüldü.

Çalışmaların hepsinin uygulanabilirlik raporları, çevre etüdüleri, projelerle beraber hazırlanmakta ve yarışmada değerlendirilmesi için sunulmaktadır. Özellikle çevreci yarışmalarda en az yaratıcılık kadar çevreye olan katkının ve üretilebilirliğin de değerlendirildiği düşünüldüğünde sonuçların memnuniyetli ortaya çıkmaktadır.

Volitanın tasarlanmasıyla deniz ulaşımında yeni bir döneme girildiği, önemli çevreler tarafından sürekli dile getirilmekte. Bu tasarımın hareket kabiliyetini sağlayan Güneş ve rüzgar enerjisini diğer ulaşım araçlarına (otobüs, uçak, otomobil vs.) hatta sanayiye, çevreye olumsuz bir dışsallık etkisi yaratan fabrikalara uygulayarak çevre kirliliğini azaltmak mümkün olabilir mi? Buna yönelik projeleriniz var mı?

Volitan, 2007 yılında otoritelerce 2040 yılının teknesi olarak değerlendirilmeyi başaran sıradışı bir üründür. Fosil yakıt fiyatlarının tavan yaptığı bir dönemde "0" karbondioksit salınımını hedefleyen ilk deniz aracı olarak uluslararası başarıları imza atmıştır. 2009 başında da dünyanın en çevreci ulaşım aracı ödülünü almayı başaran yapılmadan 3 ödül kazanan ilk deniz aracıdır. Özellikle uluslararası araştırma geliştirme firmalarının milyonlarca dolar harcayarak yürüttüğü araştırmalar sürerken imkansızlıklar içinde ortaya çıkması ve bahse konu başarıları kazanması bizlere gelecek için umut vermektedir. Çalışmalarımız bizi bu sene, kıyılarımızda günlük turistik tekneler üzerinde yoğunlaşma noktasına getirmiştir. Alternatif enerji kullanan bir gezinti teknisinin tasarımı konusunda mesafe almaktayız.

Fire-knight adlı projemizde geliştirdiğimiz araç, bir melez (elektrikli - araç) olup orman yangınlarında yakın temas özelliklerine sahiptir. Gene kentsel alanlarda, 25 km altında hıza sahip ve 250 kg'yi geçmeyen (AB normlarına uygun) bir araç geliştirme konusunda çalışmalarımız sürmektedir. Geliştirilen tüm projelerde, CO2 salınımı azaltılmak

amacı ile alternatif enerji kullanımı hedeflemek, temel amaçlardan birisidir.

Ormanların coğrafyada büyük bir yer tutmasıyla zengin bir ülke konumunda olan Türkiye, aynı zamanda orman yangını tehlikesiyle de her zaman risk altında. Tasarlanmış olduğunuz susuz yangın söndürme aracının bu orman yangınlarında bildiğimiz diğer yangın söndürme yöntemlerine göre ne gibi avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır? Türkiye'de bu projenizin hayata geçirilmesi için herhangi bir girişim ve çalışma gerek özel sektör gerekse de ilgili bakanlık nezdinde yapılmakta mıdır?

Fire-knight projesi, susuz orman yangınlarına müdahale aracı olarak tasarlanmıştır. Giderek su kaynaklarının azalması ve tüketimin artması ile ortaya çıkan problemler, gündemi meşgul etmektedir. Gene bir duyarlı tasarımcı olarak "su" ya alternatif çevreci bir söndürme sistemi geliştirme noktasına bizi getirmiş ve zahmetli, uzun bir çalışma süreci sonucunda ürün ortaya çıkmıştır.

Şu satırların yazıldığı sırada Avustralya'da binlerce insanın zarar gördüğü ve 147 kişinin öldüğü yangınlar konuşulurken görevliler için hala ciddi bir çözüm olarak durmaktadır. İmkansızlıklar içinde yaratılan bu projelerin ulusal gücümüzü uluslararası ortamlarda duyurmanızın en etkili ve hızlı çözümü olduğunu artık görmek gerekmektedir.

Fire-knight ilk defa Ekim 2008'de cumhurbaşkanının tebrik daveti sırasında sunulmuş çok beğenilmiş ve makam tarafından Orman Bakanlığı'na yönlendirilen proje, bakanın da yer aldığı geniş katılımlı bir tartışma ortamında değerlendirilmiştir. Devletin bu araçları derhal kullanmak isteği tarafımıza iletilmiştir. Yurtdışındaki ilgi ve istek yoğunluğu genel olarak daha yüksektir. Araç, öncelikle bir söndürme aracı olmanın ötesinde, mücadele ve önlem aracı olup, yangın sonrası ise ağaçlandırma çalışmalarında kullanılacak özellikleri ile dünyada bir ilk olarak ortaya çıkmıştır.

Kullanılan malzemenin yangın bölgesinden alınması ve çevreye bir etkisinin olmaması, yangına yakın müdahale imkanları ile etkin bir alternatif araç olarak değerlendirilmektedir. Su kullanımı ile kıyaslandığında sayısı avantajı olan otoritelerce kabul edilmiştir. Üzerinde patent potansiyeline sahip pek çok buluşu barındırdığı için proje detayları gizli tutulmaktadır. Tamamen yerli imkanlar ile üretilebilecek bir yapıya sahiptir.

Araç çok beğenilmesine rağmen, ülkemizde böylesine yaratıcı ve kapsamlı projelerin hayata geçirilmesine yönelik mekanizmaların ne kadar yetersiz ve ağır çalıştığı düşünülürken, geldiğimiz noktanın oluşan büyük bir boş beğeni düzeyinde kalması yadırganmamalıdır. Araştırmacılara sunulan imkan düzeyi ve destekler "0" noktasında olduğu sürece bu ve benzeri uluslararası başarılar ve olası kazanımlar bireysel düzeyde duracak ve yüksek katma değer potansiyeline sahip ürünler kağıt üzerinde kalacak ve unutulacaktır. Fire -knight gibi bir proje tüm insanlık için alternatif bir çözüm değeri taşımakta. Şu satırların yazıldığı sırada Avustralya'da binlerce insanın zarar gördüğü ve 147 kişinin öldüğü yangınlar konuşulurken görevliler için hala ciddi bir çözüm olarak durmaktadır. İmkansızlıklar içinde yaratılan bu projelerin ulusal gücümüzü uluslararası ortamlarda duyurmanızın en etkili ve hızlı çözümü olduğunu artık görmek gerekmektedir. Bu yaklaşımların hızla değişmesi gerektiği aksi durumlarda beyin göçü dahil, çözümsüzlüklerimiz içinde neler kaçırdığımızı konuşmanın ötesinde yapılacak fazla bir şey kalmamaktadır.

Yaz aylarında sıcaklığın yükselmesiyle birlikte genellikle Türkiye'nin güney ve güneybatı sahillerinde orman yangınlarıyla yüzleşmek zorunda kalıyoruz. Üzülerek söylüyoruz ki, 2008 yazında Akdeniz'de meydana gelen büyük orman yangını ise Türkiye'nin akciğerlerinden birini daha kül etti. Acaba yangın söndürmeden ziyade

orman yangınlarını önlemeye yönelik herhangi bir çalışmanız var mı? Ya da bu konuyla ilgili dünya çapında bildiğiniz bir tasarım veyahut proje yürütülmekte mi?

Fire-knight kapsamlı bir çalışmanın sadece araç bölümüdür. Aynı çalışma yangın söndürme ekiplerinin kıyafet ve kullandığı teçhizat gibi alt yapı unsurlarını da kapsamaktadır. Orman yangınları kişisel olarak beni ve ekibimi çok rahatsız etmekte, çalışmalarımız sürmektedir. Gerekli ilgi ve destek yaratılması sonucunda bu kapsam hızla büyüyecek ve etken sonuçları ortaya çıkacaktır. Elimizdeki imkan düzeyi ile yaratığımız sonuçlar, başarılar kadar bile ilgi çekmemektedir. Ama uluslararası ortamlarda yakalanan sonuçların hangi imkanlar ile yaratıldığı gerçeği fazlası ile ilgi görmektedir. İmkanlar düzeyi itibarı ile yarattığımız binlerce tasarım firmasının arasında sonuncu olduğumuz ama başarı düzeyi itibarı ile dünyanın en iyi 10 tasarım firması arasında amdiğimiz gerçeği trajedi-komik bir durum yaratmaktadır.

Son olarak 2023 yılında Cumhuriyetin 100. yılını kutlayacak Türkiye'yi çevre sorunları ile mücadele konusunda şuan ki noktasından farklı olarak nerede görüyorsunuz? Bu konuya ilişkin çalışmaların artacağını düşünüyor musunuz?

Ülkemiz uluslararası Kyoto Sözleşmesi'ne imza atmış bulunmaktadır. Bu sözleşmenin sorumlulukları ciddi çalışmaların başlamasını kaçınılmaz kullmaktadır. 2009 başında ABD'de ilk defa düzenlenen Green Dot 2008 yarışmasında yer alan 52 ülkeden, 2000 üzerinde firmanın yer alması ve 4800 üzerinde projenin katılması aktivitelerin hassasiyetlerini ve arayışlarının ciddiyetini

Çevreci yarışmalarda en az yaratıcılık kadar çevreye olan katkının ve üretilebilirliğin de değerlendirildiği düşünülürken, sonuçların memnuniyeti ortaya çıkmaktadır.

göstermektedir. Türkiye bu yarışmada bizim geliştirdiğimiz 3 proje ile (iki katılım 3 ile sınırlıdır), en çok ödül alan ve ülke klasmanında birinciliği kazanan ülke olmayı başarmıştır. Çevreci bir duyarlılığı dünyaya mesaj olarak taşımıştır. Volitan da 3'üncü birinciliği ile ulaşım dalında ulusal çevreci duyarlılığımızı dış kaynaklarda 2 yıldır sergilediğimizi göstermektedir. Bu imkansızlıklar içinde yapılan çalışmalar hiçbir fon tarafından desteklenmeden başarılmakta ve sonuçları, tanıtım fonlarının getirdiği etkiyi katlamaktadır. Bütün bu imkansızlıklara ve umarsızlıklara rağmen yürüttüğümüz yoldaki çabalarımız devam edecektir. Çünkü dünyanın geleceği öncelikle çevre, enerji ve sürdürülebilirlik düzeyinde kilitlenmiştir.

İşte tam bu noktada, fırsatlar doğmaktadır. Bu konularda hamle yapan, araştırma geliştirmeye kaynak ayıran ülkeler hızla sınıf atlayacak, teknolojik ve sosyal refah düzeyleri için ayırdıkları kaynaklarını arttırmayı başaracak ve ekonomilerini toparlayacak gibi gözükmektedir. **Hedef 2023**